

Härnösands
kommun

Skolförvaltningen
Solen rektorsområde;
Orrens förskola

LIKABEHANDLINGS- PLAN OCH PLAN MOT KRÄNKANDE BEHANDLING

Gäller perioden 2013-08-15 – 2014-08-15

INLEDNING

Alla förskolor och skolor måste ha ett målinriktat arbete för att aktivt främja elevers lika rättigheter och möjligheter. Förskolorna och skolorna måste också arbeta förebyggande dels mot kränkande behandling, dels mot diskriminering och trakasserier som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning.

Sedan 1 januari, 2009 regleras likabehandlingsarbetet i två regelverk; diskrimineringslagen och skollagen. Förskolan och skolan ska varje år ta fram två planer, en likabehandlingsplan enligt diskrimineringslagen och en plan mot kränkande behandling enligt skollagen. Planerna kan sammanföras till en, så länge innehållet uppfyller lagarnas krav. Det finns många fördelar med att föra ihop planerna till en sammanhållen plan mot diskriminering och kränkande behandling. Arbetet mot diskriminering och trakasserier och arbetet mot kränkande behandling har många beröringspunkter och likheter. Det handlar i båda fallen om att arbeta för elevers lika värde. På Solensskolan har vi valt att sammanföra dessa till en plan i och med att innehållet uppfyller båda lagarnas krav.

Denna handlingsplan omfattar dels arbetet för att främja likabehandling och dels med att motverka alla former av kränkande behandling och den omfattas av alla i förskolan/skolan. Likabehandlingsarbetet ska präglas av helhetsstänkande och ingå i det systematiska arbetsmiljöarbetet, i arbetet med trivsel- och ordningsregler och i skolans övriga arbete. Alla som arbetar i förskolan och skolan ska därför lägga stor vikt vid värdegrundsarbetet som utgör grunden för vårt arbete.

Härnösand 2012-08-15

Carina Söderlind Löfvander
Tf. Rektor Solen ro

INNEHÅLL

INLEDNING	2
FÖRSKOLANS UPPDRAG	4
Utdrag ur Lpfö 98 (reviderad 2010)	4
Utdrag ur Barnkonventionen	4
VAD SÄGER LAGEN	5
VISION "En hållbar, livaktig och solidarisk kommun"	5
VERKSAMHETSIDÉ	6
Kunskap	6
Trygghet.....	6
Inflytande och ansvar	6
Hälsa.....	6
FÖRSKOLORNAS VÄRDEGRUND	6
FÖRSKOLORNAS MÅLSÄTTNING	7
SAMVERKAN MELLAN PERSONAL OCH BARN/FÖRÄLDRAR	7
RUTINER FÖR AKUTA SITUATIONER	8
Åtgärder vid upptäckt av kränkande behandling:	8
Åtgärder vid upptäckt av mobbning.....	9
Krishantering.....	9
ORGANISATION OCH ANSVAR	10
INFORMATION OCH FÖRANKRING.....	10
UPPFÖLJNING	10
KONTAKT MED FÖRSKOLORNA	11
Likabehandlingsplan Orren.....	12
Inledning	12
Kartläggning.....	12
Mål	12
Åtgärder	13
Bilaga 1.....	14
NAMN PÅ DE PERSONER VARS FUNKTION/UPPDRAG NÄMNS I PLANEN...	14
Bilaga 2.....	15
DEFINITIONER – VAD STÅR BEGREPPEN FÖR?	15
Bilaga 3.....	18
Anmälan OSIS - Tillbud (OJ) och Olycksfall (AJ) i skolan.....	18
Anmälan OSIS - Kränkande behandling i skolan (NEJ).....	19
Uppföljning / Handlingsplan vid OSIS anmälan – kränkande behandling	20
Åtgärder för upprepade konflikter mellan barn	21
Bilaga 4.....	22
FRAMFÖR	22

FÖRSKOLANS UPPDRAG

Utdrag ur Lpfö 98 (reviderad 2010)

”Flickor och pojkar skall i förskolan ha samma möjligheter att pröva och utveckla sina förmågor och intressen utan begränsningar utifrån stereotypa könsroller.”

”Alla som arbetar i förskolan skall

- visa respekt för individen och medverka till att det skapas ett demokratiskt klimat i förskolan, där samhörighet och ansvar kan utvecklas och där barnen får möjlighet att visa solidaritet och
- stimulera barnens samspel och hjälpa dem att bearbeta konflikter samt reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra.”

Utdrag ur Barnkonventionen

Artikel 2 (Lättläst version)

- Barnkonventionen gäller för alla barn. Alla barn är lika mycket värda. Inga barn får bli diskriminerade, det vill säga bli sämre behandlade. Det har ingen betydelse vilken färg barnet och barnets föräldrar har på huden, om barnet är flicka eller pojke, vilket språk barnet talar, vilken gud barnet tror på, om barnet har ett funktionshinder eller om barnet är rikt eller fattigt. Mobbning i skolan kan till exempel vara diskriminering.

VAD SÄGER LAGEN

Utdrag ur skollagen 1 kap .5 §

” Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet. Alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.”

Utdrag ur skollagen 6 kap. 10 §

”En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.”

Utdrag ur diskrimineringslagen 1 kap.1 §

”Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.”

VISION ”En hållbar, livaktig och solidarisk kommun”

Värdegrund för Härnösands kommun

Kund

Jag möter våra kunder med respekt och god service.

Vi är lyhörda och för en dialog med våra kunder.

Ansvar

Jag tar ansvar för våra mål och respekterar fattade beslut.

Vi arbetar kontinuerligt med att förbättra vår verksamhet

Glädje

Jag har en positiv inställning till alla människor jag möter.

Vi samarbetar genom att se och bekräfta varandra.

VERKSAMHETSIDÉ

Kunskap

Verksamheten ska bygga på en helhetssyn till lärande, där leken, utforskandet, nyfikenheten och lusten att lära skall utgöra grunden för att skapa en god lärande miljö.

Trygghet

Verksamheten ska bygga på en grundsyn att alla människor har lika värde oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder.

Inflytande och ansvar

Verksamheten ska bygga på att barn utifrån förmåga och ålder får ta ansvar för egna handlingar och miljö samt ges reellt inflytande på verksamhetens innehåll och utformning.

Verksamheten ska sträva mot att hem och förskola tar ett gemensamt ansvar för barnets utveckling och lärande.

Hälsa

Verksamheten ska präglas av att skapa sunda levnadsvanor hos barnen samt uppmuntra och stödja dem att göra egna hälsofrämjande val.

FÖRSKOLORNAS VÄRDEGRUND

Vår utgångspunkt är att alla människor är lika mycket värda. Vi vill att alla barn, ungdomar och vuxna lever efter vår devis "Lika – Olika, Olika – Lika", vilken betyder att alla är lika mycket värda, och alla är unika och har rätt att bli behandlade aktningsfullt.

Solen rektorsområde är en social och mångkulturell mötesplats, där FN:s barnkonvention ska genomsyra arbetet. Vår målsättning är att det råder ett lugnt och tryggt klimat med god stämning mellan alla i förskolan samt att vi visar varandra en ömsesidig respekt. Arbetet mot alla former av kränkande behandling ska ständigt vara aktuellt. Tydliga vuxna är alltid trygga auktoriteter som barn behöver som förebilder. Hemmet och förskolan ska samarbeta och klart ta avstånd från alla former av kränkande behandling. Ett gott samarbete får en positiv inverkan på våra barn.

FÖRSKOLORNAS MÅLSÄTTNING

"Barn som trivs på sin förskola lär sig mer."

- Vår förskola ska utgöra den bästa av miljöer för utveckling och lärande för alla barn.
- Vår förskola ska vara en trygg och stimulerande arbetsplats att vistas på för både personal och barn.
- Vi ska arbeta för alla barns lika rättigheter och möjligheter och mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- Vi ska arbeta för att öka alla barns delaktighet och inflytande i förskolans vardag, utifrån varje barns egna förutsättningar.
- Barn, vårdnadshavare och personal ska visa varandra en ömsesidig respekt och vara lyhörda gentemot varandra.
- Alla barn ska få möjlighet att utveckla sin nyfikenhet, fantasi och lust att lära tre viktiga redskap för att kunna tillgodogöra sig goda kunskaper i ett livslångt lärande.
- Ingen ska utsättas för mobbning, sexuella trakasserier eller någon annan form av kränkande behandling.
- Inget språkbruk som kan uppfattas som kränkande ska användas av vare sig personal eller barn.
- Alla barn vårdnadshavare och personal ska veta vem de ska vända sig till när de själva eller någon annan behöver hjälp.
- Alla barn, vårdnadshavare och personal ska känna till likabehandlingsplanen/planen mot kränkande behandling och arbeta för att den efterlevs.

SAMVERKAN MELLAN PERSONAL OCH BARN/FÖRÄLDRAR

Som underlag för vårt arbete använder vi observationer, pedagogisk dokumentation, intervjuer och samtal med barnen. Innehållet är t ex barnets upplevelse av delaktighet, trivsel, tillvaratagande av intressen, lärande, lekar, kamrater, rädslor, barns rättigheter och hur man är mot varandra.

En nära kontakt med vårdnadshavare/föräldrar utgör grunden för vårt arbete. Den skapas under introduktionen och fortlöper dagligen. Pedagogisk dokumentation ligger till grund för utvecklingssamtalen där vi tillsammans pratar om barnets trivsel, utveckling och lärande och vad förskolan och hemmet kan göra för att främja detta. Föräldrarna har möjlighet att komma med synpunkter på verksamheten. Föräldraintervjuer genomförs regelbundet för att utvärdera verksamheten.

RUTINER FÖR AKUTA SITUATIONER

Åtgärder vid upptäckt av kränkande behandling:

- Då barn kränker barn ansvarar närmaste vuxen på plats för att situationen avstyrs med direkt tillsägelse. Ansvarig pedagog informeras och ansvarar därefter för att händelsen reds ut och vid behov har ett samtal med de inblandade. Vid all kränkning som föranlett ett samtal kontaktas vårdnadshavare skyndsamt.
- Barn, personal eller vårdnadshavare som misstänker eller får kännedom om kränkning ska omedelbart kontakta ansvarig pedagog eller någon i FEHT.
- Utredningen skall ske med all möjlig hänsyn till den utsatte och övriga inblandade. Den/de som utreder ska genom att lyssna och dokumentera skaffa sig en så detaljerad bild som möjligt.
Utredningssamtalet ska genomföras med:
 - Anmälaren
 - Den som känner sig kränkt
 - Den som utfört kränkningen
- OSIS -blankett med handlingsplan ska fyllas i, med ett dokument vardera för varje barn. Kommunens OSIS -blankett används för alla kränkande, diskriminerande och trakasserande tillfällen, se bilaga 3. Närmast ansvarig personal fyller i OSIS - blanketten som sedan lämnas till skolassistenten för inrapportering till kommunen. Därefter lämnas blanketten till skolledare för kännedom. Slutligen lämnas blanketten till skolsköterskan som arkiverar den i barnets skolhälsovårdsjournal i skolhälsovårdens journalarkiv. Kopia av anmälan lämnas till vårdnadshavare.
- Vid all kränkning som medför ifyllande av OSIS -blankett kontaktas vårdnadshavare, både den utsattes och den som blivit utsatt. Vid behov kallas vårdnadshavare till samtal på förskolan se bilaga 3, uppföljning och handlingsplan.
- Händelseförloppet följs noggrant upp av ansvarig pedagog med den utsatte och övriga inblandade. På samma sätt sker uppföljning med vårdnadshavare. Olika personer kan ansvara för uppföljning med barn resp. vårdnadshavare, beroende på vem som är bäst insatt i ärendet.
- Arbetslaget ska informeras.
- Åtgärderna skall dokumenteras av ansvarig pedagog i första hand, i andra hand skolledare. Efter avslutat ärende förvaras anteckningarna på expeditionen.

- Den som får kännedom om att ett barn har blivit utsatt för diskriminering eller kränkande behandling av någon vuxen person, ska informera någon i skolledningen. Skolledaren ansvarar för att utredning av händelsen görs och en plan upprättas. Skolledaren utvärderar och följer upp ärendet, samt ansvarar för dokumentation och arkivering.
- Om någon personal har blivit kränkt av en kollega eller av ett barn ansvarar skolledningen för utredning och åtgärder. Arbetsmiljölagen gäller.
- I varje enskilt fall ska en bedömning göras av hur allvarlig kränkningen är och om anmälan till socialtjänsten ska göras. Alla brott mot brottsbalken ska polisanmälas.

Åtgärder vid upptäckt av mobbning

- Om mobbning upptäcks är det förskolans ansvar att mobbningen stoppas.
- Barn, personal eller vårdnadshavare som misstänker eller får kännedom om mobbning skall omedelbart kontakta ansvarig pedagog eller någon i FEHT.
- Så snart förskolan fått kännedom om att mobbning har eller kan ha inträffat ska uppgifterna omedelbart utredas. Mobbningsutredningen ska genomföras med all möjlig hänsyn till den utsatte och övriga inblandade. Ansvarig pedagog har enskilda samtal med berörda barn, både den mobbade och den/de som har mobbat. Allt som framkommer och beslutas under samtalet dokumenteras noggrant. Vid all mobbning kontaktas vårdnadshavare.
- Om inte mobbningen löses med dessa åtgärder kallas mobbare och vårdnadshavare in för ett möte med rektor och ansvariga pedagoger. Åtgärdsprogram upprättas för att få ett slut på mobbningen.
- Arbetslaget informeras så att alla kan hjälpas åt med uppföljning och utvärdering.
- Varje mobbningsfall följs upp av berörd personal.

Krishantering

En krisledningsgrupp finns för rektorsområdet. Krisledningsgruppen ansvarar för rektorsområdets krisberedskap samt planerar och leder arbetet i en krissituation. Gruppen träffas regelbundet minst 1 gång per termin för bl.a. gemensam kompetensutveckling genom övning av fingerade fall, läst litteratur m.m. samt uppdatering av rutiner och innehåll i krispärmen.

Solens rektorsområde har sin egen krispärm med tydliga rutiner och instruktioner för hantering av krishändelser samt krislistor med aktuella kontaktuppgifter för barn och personal.

ORGANISATION OCH ANSVAR

Skolledningen har övergripande ansvar för arbetet för likabehandling och mot kränkande behandling och personalens kompetensutveckling i ämnet. Skolområdet har ett lokalt elevhälsoteam (LEHT) bestående av rektor, biträdande rektorer, skolsköterska, kurator, specialpedagog. Mentor/klasslärare och ev. annan personal deltar efter behov. Elevhälsoteamet ansvarar för uppföljning av arbetet med att främja likabehandling och att motverka alla former av kränkande behandling. Varje enhet har dessutom ett förberedande elevhälsoteam (FEHT) som har till uppgift att följa upp och förbereda ärenden till lokala elevhälsoteamet. Teamen träffas regelbundet.

Ansvarig personal/ arbetslag ansvarar för att genom observationer och samtal med barn och föräldrar skaffa sig kunskap om barnets situation. Vid kränkande behandling ansvarar ansvarig personal/ arbetslag för att en åtgärdsplan upprättas då åtgärder eller stöd sätts in. Åtgärderna ska dokumenteras, följas upp och utvärderas.

INFORMATION OCH FÖRANKRING

All personal, barn och vårdnadshavare skall känna till likabehandlingsplanen/planen mot kränkande behandling. Personalen ska aktivt arbeta för likabehandling och mot kränkande behandling i det dagliga arbetet. Kontinuerlig utvärdering av handlingsplanen ska genomföras, minst en gång per år.

Barn och vårdnadshavare ska informeras om handlingsplanen av ansvarig pedagog på utvecklingssamtal och vid föräldramöten. Ansvariga är skolledning, pedagog, LEHT och FEHT.

Planen ska presenteras på skolans webbsida.

Ansvarig pedagog ansvarar för att göra planen känd hos praktikanter, nya föräldrar och barn.

Skolledningen ansvarar för att informera nyanställda.

UPPFÖLJNING

Likabehandlingsplanen/planen mot kränkande behandling ska årligen följas upp, utvärderas och revideras. Ansvariga är skolledningen samt lokala och förberedande elevhälsoteamen, LEHT och FEHT.

KONTAKT MED FÖRSKOLORNA

Telefonnummer till Solenskolans expedition: 0611-34 87 02

E-postadress: solen.ro@harnosand.se

För övrig kontaktinformation se skolans hemsida

www.harnosand.se

Kullens förskola

Telefon: 0611 - 173 17

Orrens förskola & Nattis

Telefon: 0611 - 201 47

Solstrålens förskola

Telefon: 0611 - 34 86 54

Stigsjö förskola

Telefon: 0611 - 402 70

Sörgårdens förskola

Telefon: 0611 - 34 87 59

Tullportens förskola

Telefon: 0611 - 34 88 61

Likabehandlingsplan Orren

Inledning

Alla förskolor måste ha ett målinriktat arbetssätt för att aktivt främja barnens lika rättigheter och möjligheter. Förskolorna måste och arbeta förebyggande dels mot kränkande behandling, dels mot diskriminering och trakasserier.

Sedan 1 januari, 2009 regleras likabehandlingsarbetet i två; diskrimineringslagen och skollagen. Förskolan ska ta fram två planer varje år, en till varje regelverk, planerna kan sedan sammanföras till en så länge de uppfyller kraven från båda lagarna.

Orrens förskola har valt att göra en plan.

Kartläggning

De metoder vi använder för att utvärdera förskolans arbete med att främja barns lika rättigheter och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är:

- Återkommande samtal med föräldrar och barn.
- Pedagogiska dokumentationer.
- Utvecklingssamtal.
- Arbetsplatsträffar APT samtal, diskussioner kring etiska dilemman och värdegrunds frågor.
- Reflektions och planerings tid.

”Barn är inte, barn blir”

Mål

- Barn, föräldrar och personal ska känna sig trygga och välkomna till förskolan.
- Miljön ska vara inbjudande och trygg för alla och fri från kränkningar.
- Empati, respekt och omtanke om varandra ska genomsyra hela verksamheten.
- Att alla som känner sig kränkta ska tas på allvar
- Fokusera och stärka positiva egenskaper
- Att få stopp på kränkande kommentarer och användningen av respektlöst språk.
- Att alla, både föräldrar, barn och personal känner till och arbetar efter denna plan.
- Att alla ska känna sin sedda, bekräftade och tillåtas våra individer utifrån sina egna villkor.
- Att alla barn upplever att det finns vuxna som värnar om dem på alla sätt.

Utdrag ur LpFö98

”Förskolan skall uppmuntra och stärka barnens medkänsla och inlevelse i andra människors situation. Verksamheten ska präglas av omsorg om individen och syfta till att barnens förmåga till empati och omtanke om andra utvecklas, liksom öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt. Barns behov av att på olika sätt få reflektera över och dela sina tankar om livsfrågor med andra ska stödjas”

Åtgärder

- Kontinuerliga samtal med barnen om grundläggande värderingar, människors lika värde, att visa hänsyn mot varandra och samtal kring hur en bra kompis ska vara och hur man ska/kan säga ifrån när man trycker att det inte känner bra.
- Närvarande och lyssnande pedagoger som aktivt agerar vid alla situationer som är kränkande.
- Att vi informerar varandra och föräldrar när något har hänt
- Att vi uppmuntrar och förstärker positiva handlingar.
- Medvetet fokusera och stärka barnens förmågor och styrkor.
- Vi använder vardagssituationer och rutiner vid t.ex. mat, påklädning och utevistelse att träna den empatiska förmågan genom att uppmuntra barnen att lyssna på varandra och att hjälpa varandra.
- Vi ser olikheter som ett tillgång och en förutsättning för utveckling.
- introducera ny personal om vårt förhållningssätt, barn-och kunskapssyn.
- Viktigt att avsätta tid till utvärdering och nya mål.
- Dramatiserar sagor utifrån våran likabehandlingsplan.
- Att både barn och personal är goda förebilder

"om man inte får vara med kanske hjärtat blir lite krossat"

"När man åker båt tillsammans är man ju kompis, om man inte åker tillsammans är man ju ledsen"

tankar från barn på orren

Ansvarig för att planen efterlevs är biträdande rektor samt alla pedagoger.

Bilaga 1

NAMN PÅ DE PERSONER VARS FUNKTION/UPPDRAG NÄMNS I PLANEN

T.f. rektor Carina Söderlind Löfvander, biträdande rektor Viveca Höglund, specialpedagoger Margareta Stam och Linnea Wikman, kurator Roger Högström, skolsköterska Birgitta Nordell, vaktmästare Stefan Sjödin, skolassistent Evali Karlsson.

Solen rektorsområdes lokala elevhälsoteam, LEHT:

t.f. rektor Carina Söderlind Löfvander
biträdande rektorer Viveca Höglund, Marie Näslund, Ingrid Sandström, Birgitta Sandberg- Olsson och Lena Albonius
specialpedagog Linnea Wikman
kurator Roger Högström
skolsköterska Birgitta Nordell

Solenskolans förberedande elevhälsoteam, FEHT:

biträdande rektor Viveca Höglund
specialpedagoger Margareta Stam och Linnea Wikman
kurator Roger Högström
skolsköterska Birgitta Nordell

Framåt-pedagoggruppen:

pedagoger Anna Byström, Marie Hallner Lång, Anna-Märta Nyberg, Marie Näslund, Jessica Olsson, Johan Pettersson, Per Thorn, Lars Vikberg,
biträdande rektor Viveca Höglund

Solen rektorsområdes krisledningsgrupp:

t.f. rektor Carina Söderlind Löfvander
biträdande rektorer Lena Albonius, Viveca Höglund, Marie Näslund, Ingrid Sandström, Birgitta Sandberg- Olsson
skolsköterska Birgitta Nordell
kurator Roger Högström
pedagog Tomas Bergfors

Grundsärskolans förberedande elevhälsoteam FEHT:

skolsköterska Brigitta Nordell, Veronica Hansson
kurator Roger Högström
biträdande rektor Marie Näslund
specialpedagog Lena Bylund
specialpedagog Anna-Märta Nyberg
pedagog Tomas Bergfors

Bilaga 2

DEFINITIONER – VAD STÅR BEGREPPEN FÖR?

Attityd – förhållningssätt.

Befogade tillsägelser – att tillrättavisa ett barn/en elev för att skapa en god miljö för hela gruppen/klassen. En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening, även om barnet/eleven i fråga kan uppleva det som kränkande.

Demokrati – respekten för människan och människovärdet och varje människas frihet, att utjämna olikheter mellan olika grupper i samhället, allas lika värde.

Diskriminering – när skolan på osakliga grunder behandlar ett barn/en elev sämre än andra barn/elever och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Diskriminering kan t.ex. ske genom skolans regler eller rutiner.

Ett barn/en elev kan också bli diskriminerad om han eller hon blir särbehandlad på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder m.m.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt:

Direkt diskriminering sker när ett barn/en elev missgynnas på ett sätt som har en direkt koppling till exempelvis barnets/elevens kön. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program. Men man kan också diskriminera genom att behandla alla lika.

Indirekt diskriminering sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn/en elev på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Om exempelvis alla barn/elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de barn/elever som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Empati – förmågan att leva sig in i en annan människas känsloläge och behov.

Etik – våra reflektioner över mänskliga värderingar och dess grund, handlar om det som vi betraktar som gott och ont d.v.s. vilka värden vi ansluter oss till.

Främlingsfientlighet – motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karaktäristika.

Fördomar – antipatier som bygger på felaktiga och nästan orubbliga generaliseringar, vilka hindrar rättelse även om starka motargument kan uppbringas.

Homofobi – motvilja mot eller förakt för homo- och/eller bisexualitet, samt transexuella.

Kränkande behandling – uppträdande som kränker en persons värdighet, t.ex.:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, ryktesspridning, alla går när man kommer)
- texter och bilder (klotter, teckningar, lappar, sms, fotografier, msn och meddelanden på olika webbcommunities) men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.
- Ignorera (att medvetet bli ignorerad i negativt syfte)

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematisk och återkommande. Kränkningar utförs av och riktas mot såväl barn och ungdomar som vuxna. En kränkning kan äga rum mellan barn/elev-barn/elev, barn/elev-personal samt personal-personal. Utgångspunkt till att skriva en handlingsplan för kränkning, är att den som uppger att han eller hon har blivit kränkt uttryckligen påtalar detta.

Mobbning – när en eller flera individer systematiskt tillfogar en annan individ skada och/eller obehag fysiskt och/eller psykiskt, vid upprepade tillfällen och under viss tid.

Mobbning förutsätter en obalans i styrkeförhållandena: den som blir utsatt, mobbningsoffret, har svårt att försvara sig mot den/de som angriper, mobbaren/mobbarna.

Mobbning kan ske direkt, med fysiska och/eller verbala medel, eller indirekt, t.ex. genom social isolering, s.k. utfrysning.

Mobbning är ett våldsbeteende som kännetecknas av:

- upprepning
- icke-legitimitet
- medvetet våld
- maktperspektiv
- gruppberoende

Normer – hur vi ska handla i enlighet med etiska ställningstaganden/värderingar

Rasism – bygger på föreställningen om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper. Vissa folkgrupper ses då som mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

Regler – rättesnören för olika vardagssituationer, ett sätt att konkretisera normerna.

Repressalier – att utsätta någon för straff eller annan form av negativa påföljder.

Sexuella trakasserier – kränkningar som är grundade på kön eller som anspelar på sexualitet.

Trakasserier – uppträdande som kränker en persons värdighet, t.ex:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, ryktesspridning, alla går när man kommer)
- texter och bilder (klotter, teckningar, lappar, sms, fotografier, msn och meddelanden på olika webbcommunities)

och som har samband med någon diskrimineringsgrund som t.ex:

- kön
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionshinder
- sexuell läggning
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- ålder

Våld – (otillbörlig) användning av fysisk styrka som påtrycknings- och/eller bestraffningsmedel mot någon.

Värderingar – principiella etiska ställningstaganden.

Bilaga 3

Anmälan **OSIS** - Tillbud (OJ) och Olycksfall (AJ) i skolan

Barnets/elevens namn (ej webb)	Personnummer (ej webb)	Klass/grupp (ej webb)
Förskola/skola	Kön ☐ Flicka ☐ Pojke	Datum och tid för händelsen

1A. Anmälan avser OJ/AJ

☐ OJ -Tillbud	☐ AJ -Olycksfall
--------------------------------------	---

2A. Elev/barngrupp/Ålder

☐ Förskola	☐ Grundskola	☐ Grundsärskola	☐ Gymnasium	☐ Gymnasiesärskola	☐ Fritidsverksamhet
☐ 0-3 år	☐ 4-6 år	☐ 7-9 år	☐ 10-12 år	☐ 13-16 år	☐ >16 år

3A. I vilken situation/miljö inträffade händelsen OJ/AJ?

☐ idrott	☐ omklädningsrum	☐ slöjd	☐ hemkunskap	☐ kemi	☐ skolrestaurang
☐ korridor/uppehållsrum	☐ rast/lektionsfri tid	☐ lek/förskoleverksamhet	☐ fritidshem	☐ prao/praktik	
☐ på väg till/från skolan	☐ annan situation: ange vad				

4A. Skadebeskrivning OJ/AJ

☐ huvud/hals	☐ ögon	☐ öron	☐ tänder	☐ bröst/mage	☐ rygg	☐ arm /hand/finger	☐ ben/knä/fot/tå
☐ allergisk reaktion, födoämnen		☐ allergisk reaktion, annat		☐ annat:			

7A. Beskrivning av händelseförlopp OJ/AJ. Skriv kortfattat. Vid behov komplettera på separat blad.

--

8A. Vad hände med eleven/barnet efter olyckan/tillbudet?

☐ uppsökte sjukvård/tandvård	☐ hämtades och åkte hem	☐ återvände till verksamheten	☐ annat
---	--	--	--------------------------------

9A. Vilka åtgärder har vidtagits för att förhindra nya olyckor och tillbud?

☐ Samtal	☐ Annat	☐ Åtgärd på längre sikt	☐ Vidarebefordrat till arbetsmiljöansvarig (förskolechef/rektor)
---------------------------------	--------------------------------	--	---

10A. Uppgiftslämnare OJ/AJ

Datum	Personal/uppgiftslämnare	Telefon
-------	--------------------------	---------

11A. För kännedom/signatur OJ/AJ

Datum	Förskolechef/Rektor
-------	---------------------

12A. Vid allvarlig händelse har förskolechef/rektor anmält till

AMV (Arbetsmiljöverket) www.anmalarbetsskada.se ☐	Polisen ☐
Vid arbetsskada elev år 7- gy som utfört syssla som kan liknas vid förvärsarbete till FK (Försäkringskassa) ☐	

Anmälan **OSIS** - Kränkande behandling i skolan (NEJ)

Skollagen 6 kap 10 § Kränkande behandling. ”En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn” Förskolechef/rektor är skyldig att anmäla vidare till huvudman. Anmälan ska göras skyndsamt.

Barnets/elevens namn (ej webb)	Personnummer (ej webb)	Klass/grupp (ej webb)
Förskola/skola	Kön ☐ Flicka ☐ Pojke	Datum och tid för händelsen

2B. Elev/barngrupp/Ålder

☐ Förskola	☐ Grundskola	☐ Grundsärskola	☐ Gymnasium	☐ Gymnasiesärskola	☐ Fritidsverksamhet
☐ 0-3 år	☐ 4-6 år	☐ 7-9 år	☐ 10-12 år	☐ 13-16 år	☐ >16 år

5B. Kränkande behandling, ange vilken/vilka

☐ Verbala trakasserier	☐ Textbaserat, ex klotter	☐ Digitala/sociala medier
☐ Psykosocialt, ex ryktesspridning	☐ Fysiskt våld	☐ Annat

6B. Om kränkningen kan kopplas till en diskrimineringsgrund, ange vilken/vilka. Diskrimineringslag (2008:567) 1 kap §5

☐ Könsoverskridande identitet eller uttryck	☐ Kön	☐ Ålder	☐ Sexuell läggning
☐ Funktionshinder	☐ Etnisk tillhörighet	☐ Religion/trosuppfattning	

7B. Beskrivning av händelsen NEJ. Skriv kortfattat. Vid behov komplettera på separat blad.

9B. Vilka åtgärder har vidtagits/planerats gällande kränkande behandling i skolan (NEJ)?

10B. Uppgiftslämnare NEJ

Datum	Namn	Befattning
-------	------	------------

11B. Anmälan mottagen av förskolechef/rektor gällande kränkande behandling i skolan (NEJ)

Datum	Namn	Förskola/skola
-------	------	----------------

12B. Vid allvarlig händelse har förskolechef/rektor anmält till

AMV (Arbetsmiljöverket) www.anmalarbetskada.se ☐	Polisen ☐
Vid arbetsskada elev år 7- gy som utfört syssla som kan liknas vid förvärsarbete till FK (Försäkringskassa) ☐	

13B. Anmälan mottagen av huvudman samt beslut om åtgärder

Datum	Namn	☐ Omständigheterna anses vara utredda
☐ Ärendet återsänds för vidare utredning och åtgärder		☐ Återkoppling till huvudmannen ska ske datum:
Kommentar		

Kopia sparas i 2 år i pärm med register A - Ö på förskolans/skolans expedition, under ansvar av rektor/förskolechef.

Uppföljning / Handlingsplan vid OSIS anmälan – kränkande behandling

Tidpunkt för händelsen Datum: _____ Klockan: _____

Aktivt agerande person

Namn: _____

Utsatt person

Namn: _____

Historik

- Har aldrig tidigare iakttagits (engångsföreteelse)
- Har inträffat tidigare
- Har inträffat upprepade gånger
- Kränkningen har utförts av samma person upprepade gånger
- Annat: _____

Ansvarig för uppföljning av utsatt barn/elev och dess vårdnadshavare

Ansvarig för uppföljning av barn/elev som aktivt agerat och dess vårdnadshavare

Åtgärder

Datum för uppföljning: _____ Ansvarig: _____

Uppgiftslämnare/Personal: _____

Åtgärder för upprepade konflikter mellan barn

När det uppstår upprepade konflikter mellan två barn kan sk. "Kontraktsskrivning" bli aktuellt. Vi har ett lösningsinriktat förhållningssätt med fokus på alternativa lösningar. Målet är ett "vinna-vinna-läge" så långt det är möjligt. Här är vi vuxna samtalsledare som hjälper barnen på ett positivt sätt se de möjligheter till som finns. Båda parter får ge sin beskrivning av läget utan att bli avbruten av den andre. Uppföljningsdatum bestäms efter första mötet.

Mall för kontraktsskrivning:

Datum: _____

Namn (barn): _____

Vuxen samtalsledare: _____

Beskrivning av dagsläget, vad har hänt, hur kände de inblandade osv:

Förslag på lösningar/kompromisser:

Underskrifter: _____

Uppföljning/datum:

Hur har det gått? Eventuella nya lösningsförslag samt datum för ytterligare uppföljning om det behövs:

FRAMFÖR

God lärandemiljö

FramFör tar sig vidare – Framåt in i skolan

Kärnan i all pedagogisk verksamhet är mötet.
Möten mellan barn och barn, vuxna och barn, vuxna och vuxna.

Genom det goda mötet får barn och ungdomar syn på sig själva, varandra och gruppen. Man får syn på styrkor och förbättringsområden, nya tankar och får lust att lära.

Genom mötet lägger vi en viktig grund för den goda lärmiljön. Därför är det av största vikt att vi är medvetna om pedagogens roll i mötet. Medvetna om att allt vi gör, säger, visar och förmedlar tar fäste även att allt vi inte gör, visar, säger och förmedlar också tar fäste.

Pedagogen är av avgörande betydelse för hur barn lyckas.
Vad gör vi med vår makt? Har vi adekvat synsätt och metoder?
Vi behöver hela tiden granska vårt förhållningssätt.

Genom studiebesök, observationer, litteraturläsning, erfarenhetsutbyte och pedagogiska samtal ska pedagogerna göra sitt arbete synligt för varandra och sätta ord på varför, vad och hur de förhåller sig på ett visst sätt.

Det handlar om att tydliggöra pedagogens roll i förhållande till barnen och ungdomarna.